

Na osnovu člana 347. tačka 8. Ustava Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, Savezno izvršno veće donosi

UREDBU O RATIFIKACIJI KONVENCIJE O ZAŠTITI OD OPASNOSTI TROVANJA BENZOLOM (MOR BR. 136)

(Sl. list SFRJ - Međunarodni ugovori br. 16/76)

Osnovni tekst na snazi od 01/05/1976., u primeni od 01/05/1976.

Član 1.

Ratifikuje se Konvencija o zaštiti od opasnosti trovanja benzolom (MOR br. 136), usvojena 23. juna 1971. godine u Ženevi, u originalu na engleskom i francuskom jeziku.

Član 2.

Tekst Konvencije u originalu na engleskom jeziku^[1] i u prevodu na srpskohrvatskom jeziku glasi:

Konvencija 136

KONVENCIJA O ZAŠTITI OD OPASNOSTI TROVANJA BENZOLOM

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvaio Administrativni savet Međunarodnog biroa rada i koja se sastala na svoje 56. zasedanje 20. juna 1971. godine,

pošto je odlučila da usvoji izvesne predloge u pogledu zaštite od opasnosti koje prouzrokuje benzol, što je šesta tačka dnevnog reda zasedanja, i

pošto je rešila da se ovi predlozi formulišu u obliku međunarodne konvencije,

usvojila je 23. juna 1971. godine sledeću konvenciju koja će se nazivati Konvencija o benzolu, 1971.

Član 1.

Ova konvencija se primenjuje na sve delatnosti kod kojih dolazi do izlaganja radnika:

- (a) aromatičnom, ugljovodoničnom benzolu C₆H₆ koji se u daljem tekstu naziva "benzol";
- (b) proizvodima u kojima sadržaj benzola prelazi 1% zapremine, u daljem tekstu "proizvodi koji sadrže benzol".

Član 2.

1. Kad god su raspoloživi neškodljivi ili manje škodljivi proizvodi za zamenu, treba ih koristiti umesto benzola ili proizvoda koji sadrže benzol.

2. Stav 1. ovog člana ne primenjuje se na:

- (a) proizvodnju benzola;
- (b) upotrebu benzola za hemijsku sintezu;
- (c) upotrebu benzola u motornom gorivu;
- (d) analitički ili istraživački rad koji se vrši u laboratorijama.

Član 3.

1. Nadležni organ u jednoj zemlji može odobriti privremena odstupanja od procenta propisanog u članu 1. tačka (b) i od odredaba člana 2. stav 1. ove konvencije pod uslovima i u vremenskom periodu koji će se utvrditi posle konsultacije sa najreprezentativnijim zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gde postoje.

2. U takvom slučaju odnosna članica će u svojim izveštajima o primeni ove konvencije, koji se podnose na osnovu člana 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, izneti kako su ova odstupanja regulisana njenim zakonima i kakva je praksa u tom pogledu, kao i učinjeni napredak na potpunoj primeni odredaba Konvencije.

3. Po isteku tri godine od datuma kada je ova konvencija prvi put stupila na snagu, Administrativni savet Međunarodnog biroa rada će podneti konferenciji specijalni izveštaj o primeni st. 1. i 2. ovog člana, koji bi sadržao i predloge koje smatra oportunističkim u cilju dalje akcije u ovom pogledu.

Član 4.

1. Upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol treba zabraniti u određenim radnim procesima koje treba precizirati nacionalnim zakonima ili propisima.

2. Ovom zabranom treba obustaviti bar upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol kao rastvarač ili razređivač, osim kada se proces obavlja u posebno izolovanoj prostoriji ili kada postoje drugi podjednako bezbedni metodi rada.

Član 5.

Treba preduzeti mere higijensko-tehničke zaštite da se obezbedi efikasna zaštita radnika izloženih benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

Član 6.

1. U prostorijama u kojima se proizvodi, rukuje ili koristi benzol i proizvodi koji sadrže benzol treba preduzeti sve potrebne mere da se spreči ispuštanje benzolovih para u atmosferu radnih prostorija.

2. Ako su radnici izloženi benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, poslodavac treba da obezbedi da koncentracija benzola u atmosferi radnih prostorija ne prelazi maksimum koji će utvrditi nadležni organ i koji ne treba da prelazi graničnu vrednost od 25 delova na milion (80 mg/m^3).

3. Nadležni organ će izdati uputstva o vršenju merenja koncentracije benzola u atmosferi radnih prostorija.

Član 7.

1. Radne procese kod kojih se koristi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol treba obavljati, ukoliko je to moguće, u posebno izolovanoj prostoriji.

2. Kada nije moguće obavljati radne procese u posebno izolovanoj prostoriji, radna mesta na kojima se koriste benzol ili proizvodi koji sadrže benzol treba da budu opremljena efikasnim sredstvima koja bi obezbedila otklanjanje benzolovnih para u onoj meri u kojoj je to potrebno za zaštitu zdravlja radnika.

Član 8.

1. Radnici čija koža može doći u dodir sa tečnim benzolom ili tečnim proizvodima koji sadrže benzol treba da budu opremljeni adekvatnim sredstvima lične zaštite od rizika apsorbovanja benzola preko kože.

2. Radnici koji iz posebnih razloga mogu biti izloženi koncentracijama benzola u atmosferi radnih prostorija, koje prelaze maksimum iz člana 6. stav 2. ove konvencije, treba da budu snabdeveni adekvatnim sredstvima lične zaštite od opasnosti udisanja benzolovnih para. Dužinu izloženosti treba što je moguće više ograničiti.

Član 9.

1. Radnici koji se zapošljavaju na poslovima koji povlače izlaganje benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol treba da se podvrgnu:

(a) temeljnom lekarskom pregledu pre zapošljavanja, uključujući i pregled krvi, da bi se utvrdilo da li su sposobni za rad;

(b) kasnijim periodičnim pregledima, uključujući i biološke testove (kao i pregled krvi) u intervalima koji će se utvrditi nacionalnim zakonima ili propisima.

2. Nadležan organ u zemlji može, posle konsultacije sa zainteresovanim najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, tamo gde postoje, dozvoliti izuzeće od obaveza iz stava 1. ovog člana za određene kategorije radnika.

Član 10.

1. Lekarski pregledi predviđeni u članu 9. stav 1. ove konvencije:

(a) vršiće se uz odgovornost kvalifikovanog lekara, s kojim se složio nadležni organ i uz pomoć, prema potrebi, ovlašćene laboratorije;

(b) biće overeni na odgovarajući način.

2. Ovi lekarski pregledi neće povlačiti nikakve troškove za radnike.

Član 11.

1. Žene koje imaju lekarsko uverenje da su u drugom stanju i majke koje doje decu ne smeju se zapošljavati na poslovima kod kojih dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

2. Lica koja nisu navršila 18 godina starosti ne smeju se zapošljavati na poslovima kod kojih dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, s tim što se ova zabrana ne mora primenjivati na lica ispod 18 godina koja se nalaze na školovanju ili osposobljavanju i koja su pod odgovarajućom stručnom i školskom kontrolom.

Član 12.

Reč "benzol" i potrebni simboli koji označavaju opasnost treba da budu jasno vidljivi na svakom kontejneru u kome se nalazi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol.

Član 13.

Svaka članica treba da preduzme odgovarajuće mere kako bi svaki radnik izložen benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol dobio odgovarajuća uputstva o merama za zaštitu zdravlja i sprečavanje nesreća, kao i o merama koje treba preduzeti u slučaju kada se pokažu simptomi trovanja.

Član 14.

Svaki član koji ratifikuje ovu konvenciju:

- (a) preduzeće, putem zakona ili propisa ili na bilo koji drugi način koji je saglasan sa nacionalnom praksom i uslovima, mere koje budu potrebne da se sprovedu u delo odredbe ove konvencije;
- (b) odrediće, shodno nacionalnoj praksi, lice ili lica koja su obavezna da obezbede primenu odredaba ove konvencije;
- (c) obavezuje se da će obezbediti odgovarajuće službe inspekcije koje bi kontrolisale primenu odredaba ove konvencije ili se uverile da je odgovarajuća inspekcija izvršena.

Član 15.

Formalna ratifikacija ove konvencije biće dostavljena generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije.

Član 16.

1. Ova konvencija obavezuje samo one članove Međunarodne organizacije rada čije je ratifikacije registrovao generalni direktor.
2. Ona stupa na snagu posle 12 meseci od dana kada je generalni direktor registrovao ratifikaciju dva člana.
3. Posle toga, ova konvencija stupa na snagu za svakog člana posle 12 meseci od datuma kada je registrovana njena ratifikacija.

Član 17.

1. Član koji je ratifikovao ovu konvenciju može je otkazati po isteku deset godina od dana kada je konvencija prvi put stupila na snagu, putem akta koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog biroa rada radi registracije. Otkazivanje stupa na snagu tek po isteku godine dana od dana kada je registrovano.
2. Svaki član koji je ratifikovao ovu konvenciju i koji u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda spomenutog u prethodnom stavu ne iskoristi pravo otkazivanja predviđeno u ovom članu, biće obavezan za sledeći period od deset godina, a posle toga

može otkazati ovu konvenciju po isteku svakog perioda od deset godina, pod uslovom predviđenim u ovom članu.

Član 18.

1. Generalni direktor Međunarodnog biroa rada obavestiće sve članove Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavili članovi Organizacije.

2. Kada bude obavještavao članove Organizacije o registraciji druge ratifikacije koja mu je dostavljena, generalni direktor će skrenuti pažnju članovima Organizacije na datum stupanja konvencije na snagu.

Član 19.

Generalni direktor Međunarodnog biroa rada će dostaviti generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija radi registracije, shodno članu 102. Povelje Ujedinjenih nacija, detaljne podatke o svim ratifikacijama i otkazivanjima koja je on registrovao saglasno odredbama prethodnih članova.

Član 20.

Svaki put kada to smatra potrebnim Administrativni savet Međunarodnog biroa rada podneće Generalnoj konferenciji izveštaj o primeni ove konvencije i ispitaće da li je poželjno da se na dnevni red konferencije stavi pitanje njene potpune ili delimične revizije.

Član 21.

1. Ukoliko konferencija usvoji novu konvenciju kojom se revidira ova konvencija u celini ili delimično, onda, ukoliko nova konvencija drugačije ne predviđa:

(a) ratifikovanje od strane jedne članice nove konvencije kojom se vrši revizija povlači ipso jure neposredno otkazivanje ove konvencije, uprkos odredbama [člana 17](#), ako i kada nova konvencija kojom se vrši revizija stupi na snagu;

(b) od datuma stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje da bude otvorena članovima za ratifikaciju.

2. Ova konvencija u svakom slučaju ostaje na snazi u svom sadašnjem obliku i sadržaju za one članove koji su je ratifikovali ali nisu ratifikovali konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 22.

Podjednako su punovažni tekstovi ove konvencije i na engleskom i na francuskom jeziku.

Član 3.

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SFRJ".

E. p. br. 190
19. decembra 1974. godine
Beograd

Savezno izvršno veće

Predsednik,
Džemal Bijedić, s. r.

Napomena Eksperta

^[1] Tekst na engleskom jeziku nije prikazan.